II. évfolyam. Csik-Szereda, 1890. szeptember 3. 37. szám.

Szerkesztőségi iroda: Csik-Szereda Vár utcza 214 sz. alatt, hova: a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal: Györgyjakab Márton könyvnyomdája hová az előfizetési pénzek és hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Hirdetési díjak: 3 hasábos petitsorért vagy annak helyéért 5 kr. Bélyegdijért külön minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttéri czikkek soronként 10 krért közöltetnek.

Kenyeret és élveket.

II.

Létezni és élvezni, élni mától holnapra és nem törődni a nemzet fönnmaradásának sarkalatos érdekeivel, nem-e oly hatalmasan kidomborodó jellege ez mai közéletünk s társadalmunknak, melyet a behatón szemlélő könnyen fölfedez?

Maga a politika, a magyar nemzet vessző paripája, nem czél többé, hanem eszköz az önző, egy nitörek ések valósitására. — A tiszta lelkü hazafiak az a régi nemzedéke, melyet egyedül a haza a közügy de soha hatalom s gazdagság utáni önző törekvés) vezetett szereplőkként a nyilvános élet terére: részint kihalt, részint esüggedten, fáradtan engedte át a tért a kislelkü s alantos szellemi epigonoknak, kik a zavarosban törekednek halászni. Közérdekeink iránt a nemzet minden rétegében nagy a közöny, az apathia s a blazirtság. Maga az irodalom egyrésze uszályhordozójává lőn kénytelen szegődni e durva materialistikus áramlatnak s a kik küzdenek ellene, magasra tartva az idealismus zászlóját, lépten-nyomon kénytelenek érezni, hogy most a „kenyeret élveket" rideg, anyagi élveket hajhászó korát éljük. A magas, tartalmas, emelkedett szellemü könyvek s a selejtességet, kontárságot és érzékesiklándozó irányt kerülő hirlapi vagy folyóirati vállalatok oly szükkörü közönségre vannak utalva, melynek számát megnevezni is röstelli az iró.

A tömeg fut töri magát élvek után, mintha mindenkinek az volna a jelszava, hogy „utannam az özönviz. Üres külsőségek, fényűzés s ruhaluxus által csillogni a világ előtt, többet mutatni, mint rni, messze tulterjeszkedni a józan takarékosság határain; megjelenni itt s amott, mert a divat, a „bon-ton" ugy hozza magával — nem e fölismerhető jellege a „kenyeret élveket" hangoztató mai korszaknak? S a végtelen sivárság ridegség a szivekben, mely majdnem megközeliti a cynismust, nem-e a durva anyagiság korszakának természetes kifolyása-e?

A régi Róma lakói, kiknek legfőbb gyönyörüsége a gladiatorok s vadállatok közti marczangolás szemléletében állott, — utóbb annyira hozzászoktak vér látványához, hogy annak egész füstölgo patakjai sem hozták többé izgatottságba eltompult idegeiket. Ah, a mai kor nemzedékeinek idegei a vér látványával szemben gyengébbek az igaz! De nem kérgesedett e meg a jelenlegi társadalom szive a regibb időkhöz képest? Nem terjed-e végtelen mértékben az önzés, mióta magyar nemzeti bálványnyá emelte ez a kor a mammont? Nem-e juttatott be minket a nemtelenebb értelemben vett materialismus odáig, hogy megszüntünk éles megkülönböztetést tenni tisztesség erkölcsi lazaság, a valódi érdem a szemfényvesztés, a komoly s nemeszélu törekvés, a csupán fitogni, szerepelni harácsolni gyó humbug szédelgés között? Hiszen ha nem igy volna, s a közvélemény még mindig szigoruan s méltányosan itélne, bizonyára nem látnók ott zavartalanul szerepelni közéletünk minden terén ama lelkiismeretlenséget, melynek közérdek szolgálata csak eszköz önző harácsoló czéljai valósitására. De hiszen a jelszó ma inkább, mint valaha: boldoguljon ki-ki úgy, a hogy tud!" S ha aztán e törekvést siker kiséri, ha erkölcsileg soha sem helyeselhető eszközökkel emelkedik is arra magaslatra, melynek talapzatát magas állás és gazdagság képezik akkor csak naiv ideologoknak juthat eszébe felesóválva kritizálni e siker elvetendő tényezőit. S ez aggasztó kórielenség. Ily emberekkel szemben sehol sem állitott föl a törvényhozó erköles biráló areopágot, de annálinkább el kell végeznie e tisztet magának az egészseges közvéleménynek.

Még soká fog-e tartani e rideg, sivár, kárhozatos korszak? — ki tudná azt megmondani. Egy vigaszt mindenesetre nyujt a történelem, s ez az, hogy minden müveltebb nemzetnek voltak ilyen epochai. Némelyek kiheverték e kort, s mások beleveszetek. Lesz annyi életerőnk, önismeretünk s önuralmunk, hogy belátva a veszélyt, — egyesülten, elszántan, s minden személyes érdeket félre téve fogunk ellene küzdeni?!

Reméljük ezt, hisz e rút áradatnak van már szerencsére egy ellenáradata is, melynek örvendetes jeleivel mindig gyakrabban találkozunk darab idő óta sajtónkban, melyet a oroszlánrész ilet meg egy nemzet jövője érdekében kezdendő küzdelemben.

B. n.

Ugron Gábor akcziója.

A „Budapesti Hirlap" tudósitása.

Kolozsvár, augusztus 30.

Éppen most beszéltem Ugron Gáborral, a ki a holnapi (aug. 31.) gyülésre vonatkolag a következőket mondá: Szó sincs arról, hogy ő és az itteni párt uj pártot akarnának. Az erdélyrészi függetlenségi párt megvan és

A „CSIKI LAPOK" TÁRCZÁJA.

A leányfalusi patak.

— —

Jelige Mi van ma — mi van ma?
Piros pünkösd napja.

Piros pünkösd napja.

Ezelőtt sok-sok évtizeddel a mai Pócsmegyer nevü falunak Pánczél István uram volt a birája. Derék, becsületes, istenfélő ember volt kigyelme, de meg is áldotta a jó Isten! Volt neki nagy tekintélye, nagy gazdasága és ezenfelül még egy szép leánya, a kit Zsuzsikának hivtak — s a kit Pánczél uram jobban szeretett a nagy tekintélyénél, meg a nagy gazdaságánál.

Szép is volt, jó is volt az a Zsuzsika szépségéért „sziget rózsájának", jóságáért „sziget angyalának" hivták a környéken s talán rá készült ez a nóta:

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél;
Piros pünkösd napján
Hajnalban születtél.

Zsuzsika 17-ik évét töltöte be piros pünkösd napra és még mindeddig Isten után csak jó apját és áldott édes anyját szerette; a szerelmet pedig nem ismerte, de még jóformán a nevét sem tudta. A falu legényei majd az eszöket vesztették el miatt epekedtek, sóhajtoztak és a kedves, egyszerü Zsuzsika azt sem tudta miért sóhajtoznak, ha szól hozzájok, miért sütik le szemeiket, ha rájuk néz végre aztán hagyta öket epekedni, sóhajtozni, nem sokat gondolt velük.

Egy reggel, épen midőn a háromszinü szalagot fonta szép haja közzé, megszólalt ablaka alatt a zene és a legények énekelték:

Mi van ma, — mi van ma?
Piros pünkösd napja
Holnap lesz, holnap lesz
A második napja.

Zsuzsika gyorsan befonta a szalagot haja közé, futott az ablakhoz, hogy megnézze, ki lesz a pünkösdi királynő, mert hiszen most van a választás, itt van piros pünkösd napja!

A mint az ablakhoz ért és kinézett, hát csak hallja, mint kiáltják a falu legényei „Éljen Zsuzsika a pünkösdi királyno!" Majd elfutott örömébe az ablaktól úgy megijedt, hanem azért mégis csak ott maradt, lesütötte szép szemeit és elpirult.

A legények szótlanul nézték szépséget, ily szépnek soha sem látták.

Nagysokára előlépett a legénység szónoka egy nyalka fiu, — s előadta ékes rytmusokban a saját és társai óhajtását, aztán a dikczió végén egyhangulag azt kiáltották: „Éljen a pünkösdi királynő!" a czigányok ráhuzták az öröm-riadót és hangzott a dal:

„Nem anyától lettél . .

Midőn a zene elhallgatott, a szomszéd utczából is hallatszott az itt félbehagyott dal, nem oly erőteljesen, de annál kellemesebben, hiszen gyönge leánykák énekelték.

Hozzák a pünkösdi királyt! a vőlegényt — kiálták itt-ott és mindenki arra tekintett, honnan a dal hangzék.

Zsuzsika most már egész fülig elpirult; — valami iszonyatos volt előtte az, hogy őtet most férjhez adják egy napra, egy királyhoz, a kit a leányok választottak.

Eközben a pünkösdi király és női kisérete megérkezett, két legény és két leány rögtön bement Zsuzsikáért és öt annak módja és rendje szerint fölkérték, hogy legyen a megérkezett királynak neje; de a leányok még azt is hozzátették, hogy legyen a királynak — királynéja.

Zsuzsika beleegyezett, engedte magát felékesiteni mezei virágokkal, engedte magát vezettetni a pünkösdi királyhoz, a vőlegényhez.

Midőn az utczára lépett, virágból készitett pompa mennyezet alatt várta a falu legszebb legénye, a pünkösdi király, a vőlegény.

Zsuzsika a mennyezet alá lépett, két legény és két leány pedig felfogta a mennyezetet és aztán mentek ki a mezőre, az eljegyzésre, a koronázásra.

* * *

Pánczél uram és kedves élete párja, az ablakon át nézték e szertartást. Pánczél uram egész megindultan rebegé, hogy „milyen szép egy pár

létezik 1881. óta. E párt — ugymond — függetlenségi párt, de józan gondolkozásu; annyira nincs szó külön parlamenti pártról, hogy ez a kolozsvári épp olyan, mint pld. a biharmegyei függetlenségi párt.

A vasárnapi gyülés határozatilag ki fogja mondani, hogy a kolozsvári és erdélyrészi vidéki pártok a personál unió alapján állanak és hogy a részletekre nézve az 1881-iki erdélyi függetlenségi programmhoz ragaszkodnak — Szükségesnek tartja a függetlenségi pártnak vidékenkint való szervezését; mert a pártnak küzdelmeiben (a megyei autonomia mellett) s később a választási harczban teljes erejével kell fellépni.

A kolozsvári függetlenségi párt intéző bizottsága szombaton előkészitő ülést tartott és véglegesen megállapitotta a gyülés lefolyását. A gyülésre 48 tagu bizottság küldettet ki.

Este 8 óra után mintegy kétszáz főből álló fáklyásmenetet zenével, a függetlenségi párt testületileg lobogókkal vonult fel s a „Nemzeti" szálló előtt megállottak.

Másnap 31-én d. e. fél 11 órakor nyittatott meg az értekezlet, melynek lefolyásáról a következő rövid tudósitást adjuk:

A gyülésen megyénkből Molnár József, Györffy Gyula orszgy. képviselők és Csedő István ügyvéd voltak jelen.

A Redout terme zsufolásig megtelt közönséggel. Fél tizenegykor Benel Ferencz elnök rövid beszéddel megnyitotta az értekezletet s egy bizottság kiküldését ajánlja, a mely Ugron Gábort a gyülésbe meghivja.

Néhány pillanat mulva Ugron megjelen teremben a közönség zajos éljenzése közt melynek csilapultával Molnár József, várot sunk képviselője hosszabb beszédben üdvözli Ugront az erdélyrészi függetlenpárt nevében, főleg azért, mert a Kecskeméten kilátásba helyezett akcióit meg is kezdte. Szónok részletesen ecseteli a pártok helyzetét. A nemzetet — ugymond — fásultság fogta el. Divattá vált a hivatalos gondolkodás. A kormány hivatalos korteszei behenyultak a társadalmi és közgazdasági élet minden ágába. — Ezután áttér a függetlenségi pártra és kijelenti, hogyha a függetlenségi párt csak a választásra szervezkedik akkor olyan, mint a félig fegyverzett katona, de ha organumai folyton készek, akkor biztosak lehetnek elveik győzelméről, Megvagyunk győződve ugymond — hogy midőn, ha a mozgalmat megkezdték, pártunk elveivel győzelemre juthatására többet tehetsz, mint bárki ama nagyhanguak közül, kikre biztosan nem is lehet számitani. Mi ugy ismerünk, mint lelkiismeretes államférfit. (Éljenzés.) Légy biztositva arról, hogy midőn a szervezést meginditottad, minden igaz függetlenségi ember támogat. Ne lankadj, mert mi támogatni fogunk. Van kecskeméti beszédedben egy magas törekvés: pártunk elvének egységessé tétele és szervezése. Egyik összetartja a pártot, a másik uj hiveket szerez. Eddig elveinket nem valósithattuk meg — ugymond — de most, midőn a kormánnyal szemben csak egy ellenzék áll, a felelősség rajtunk van. Mindenik párt czélja a kormányra jutás, igy mi is megvalósithatjuk elveinket az ország függetlensége érdekében. Rá kell utalni arra is azonban, hogy az állam gépezetét átmenetében megrázkodtatás nélkül kell átalakitani, vagy a mint a párt elvei kivánják. Ki ez ellen beszél, az nem ismeri a történelmet. Ha komolyan latoljuk, hogy párthivenk közül ki tett a legtöbbet, te veled a a pártban igen kevesen vagy senki sem állja ki a versenyt. Mi erdélyrészek jól ismerünk és feltétlen bizalommal viseltetünk irántad. Csak előre! Éljen Ugron! (Zajos éljenzés.)

Most Ugron Gábor egy óráig tartó, a szónoki tehetség leglényegesebb bizonyitékát magában foglaló s a függetlenségi párt beléletét mindenekben illustráló beszédet mondott, melyet legnagyobb sajnálatunkra lapunk keretébe be nem illeszthetünk.

Ugron beszéde végeztével a következő határozati javaslatot olvasta fel

„Az erdélyi részekből Kolozsváron mai nap összegyült függetlenségi 48-as párt elhatározta, minden kétely eloszlatása czéljából annak kijelentését:

1. hogy a personál unió alapján áll s a részletekre nézve 1881. junius 2-án kiadott programm pontjait minden változtatás nélkül fenntartja.

2-or, hogy a pártnak megyénként, városonként leendő szervezése minél hamarább megkezdendő, mert a független magyar állam és az önkormányzat érdekében irandó politikai és választási karban teljes erejével szükséges fellépni. (Zajos éljenzés.)

Ezután Bartha Miklós szólalt fel. A javaslatot elfogadja az 1880 iki pártmanifestum mal együtt, mert 11 éve, hogy ő lapot szerkeszt, és tudja és mondhatja, hogy azokat Erdély minden függetlenségi párti férfia elfogadja. Szónok egy másik javaslattal bővíti ki az előterjesztettet. — És most Bartha az állami adminisztráczió ellen tartott egy erős beszédet, védelmébe vévén az autonomiát. — Teriedelmes beszéde végén a következő határozati javaslatot terjeszti elő

„A 48-as függetlenségi párt ma Kolozsváron összegyült tagjai a közszabadság, a nemzeti szellem nevében tiltakoznak a választási rendszeren alapuló megyei, városi, községi önkormányzat eltörlése, csorbitása ellen; halasztathatatlannak tartják érintkezést keresni a más pártokon levő municzipálistákkal, hogy külön e czélból értekezletet hivjanak és az ellenállásra szervezetet teremtsenek, melyekből 12 tagu külön bizottságot választanak. (Általános helyeslés.)

Elnök enunciálja mindkét határozati javaslatnak egyhangu elfogadását. A párt intéző bizottsága következőleg alakittatik meg, kimondatván az is, hogy (más pártban jövők által is!) még kiegészittetheti.

Elnök Ugron Gábor, alelnökök Bartha Miklós, Molnár József, dr. Györffy Gyulaj Beteg Ferencz (Torda).

Csikmegyei tagok Dr. Györffy Gyula, Györffy Ignácz, dr. Molnár László, Csedő István, dr. Bocskor Béla, Bogódy Károly Háromszékmegye: Könczey Miklós, Geréb János, Bartha Károly, Incze József, Szacsvay Gyula. Udvarhelymegye Ugron Gábor, Ugron Ákos, Ratfay Károly, Barabás Lajos, Bartha Károly.

Mükedvelői előadás.

Csikszereda, 1890. szeptember 1.

Azt tapasztaltam, hogy veszedelmes egy dolog, mükedvelői előadásról kritikát irni, mert könnyen megtörténik, hogy a kritikus feje törik be; de reménylem, hogy sikerülni fog inkognitómat megóvni s e tekintetben a t. szerkesztő ur discretiójára is föltétlenül számitok.

Biztosra veszem ugyanis, hogy különösen a mükedvelők nagy kiváncsisággal várják e tudósitást, mely azonban ez alkalommal még akarva sem lehetne kedvezőtlen, mert respectus és elismerés a tisztelt mükedvelő hölgyek- és uraknak a „Sötét pont"-ban kifejtett s a közönségnek, a teremben uralkodott fullasztó hőség daczára is nagy élvezetet nyujtott ügyes és összevágó előadásért.

A müvészi niveaun állott Élthes Jakabné (Lidia), Benedek Istvánné (Balkányi Kézdi Györgyné) és Hazay László (Fáma Gáspár) játéka; meglátszott rajtuk, hogy valóban nehéz szerepeiket, lélektani tanulmány tárgyává tették s helyes fölfogással alakitották.

Gál Ilka (Magda), Gál Etelka (Lotti) vendégmükedvelők és Vincze Amália (Hrabóczyné) szintén igen ügyesen alakitottak s helyenként kedvesen játszták, hogy a közönséget többször tapsokra ragadták, mellyel — jó órában legyen mondva — ez alkalommal nem is fukarkodott.

Péter Árpád (Prókay, biztositó ügynök) igen ügyesen játszott; gondosan ügyelt mozdulataira, mely éppen kezdő mükedvelőknél a legnagyobb gondot igényel. Benne a mükedvelő-társulat szép tehetségü tagot nyert.

György Ignácz (Albi Vincze) szintén derekasan megállta helyét. Wellman Samu (Makári), Szász Gyula (Béla), Szemerjay Lajos (Láng Endre), Albert Odön (Hrabóczy), kik talán elöször léptek a világot jelentő deszkákra, — elég ügyességgel oldották meg föladatukat s az előadás szép sikerét a legjobb akarattal előmozditották.

Előadás végén a közönség zajos tapssal hivta ki a szereplőket s megéljenezte.

Innen a tánczvágyó fiatalság megfelelő kisérettel „Csillag" termébe vonult, hol a tánczestelyt rendező Bogády Gyuláné Élthes Jakabné fogadta a közönséget.

Hamarosan meg is kezdődött a tánczmelynek a szép hajnal vetett véget.

És most legjobb akarattal sem hallgathatjuk el a mükedvelő urakat arra figyelmeztetni, hogy mindig szokás volt a mükedvelőknél, miszerint az előadás után következett tánczmulatság alkalmával a férfi szerepjők kiváló gondot fordítottak a szereplő nőkre s azokat már collegialis szempontból, de tisztességből is tánczra kérték. Ez alkalommal pedig megütközéssel tapasztaltuk, hogy az előadáson szerepelt hölgyek nem éppen voltak a szereplő urak figyelmének tárgyai; sőt egyik nő már a második tánczután könnyezve távozott el a figyelmetlenség miatt.

Ezt jövőre a rendezőségnek is figyelmébe ajánljuk, mert ha egy nő 4—6 hétig próbákra fárad, tanul és elokészül, bizonyára megérdemel annyi figyelmet, hogy legalább egyszer tánczra kérjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk technikai akadályok miatt megkésvén, t. előfizetőink szives elnézését kérjük.

Tisztelettel kérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése a második évnegyed végével lejárt s azt még nem ujitották meg — úgyszintén azokat is, kik még az első évnegyed előfizetési dijával is hátrálékban vannak, hogy az előfizetési pénzeket minélelőbb kiadóhivatalunkhoz juttassák.

— Az aradi vértanuk szobrának a csikmegyei honleányok részéről való megkoszoruzása czéljából telkért csikszeredai bizottság tagjai Éltes Elekné elnöklete alatt f. é. augusztus hó 31-én délután 3 órakor előleges értekezletet tartottak, melyen az adakozásra kibocsátott gyüjtőiveket a központban Hary Gézáné, özv. Lakatos Jánosné és Szász Lajosné a vidéken Adorján Imréné, Éltes Elekné, Nagy Sándorné és Élthes Jakabné voltak szivesek elfogadni. A gyergyói kerületben Kedves Tamásné elnöklete alatt Ferency Györgyné, Szász Ignácné, Orel Máthéné, Lázár Zakiné, Merza Kristófnéből alakult bizottság — mint halljuk — buzgón tevékenykedik, kikhez a központból azon kérés intéztetett, hogy f. évi szeptember hó 10-ig Gyergyóban a gyüjtéseket eszközölni, s a befolyt adományokat szept. 15-ig Éltes Elekné központi elnök kezéhez eljuttatni sziveskedjenek. Az adakozások hirlapilag is közöltetni fognak. — A meleg érdeklődés, mely a jótékonyczél iránt idáig is nyilvánult s nyilvánulni fog, egy füzér lesz a koszoruban, mely a hősök emlékével a csikmegyei honleányok lelkesültségét örök időkre fogja tanusitani.

---

lenne ebből a királynéból az ő Zsuzsikájából és a királyból, az Árva Paliból!"

Pánczél Istvánné asszonyom meg igy szólt „Emlékezik-e még apjukam, mikor ezelőtt harminez esztendővel minket is igy kisértek — oh akkor ..! — itt elhallgattak mind a ketten, megölelték egymást és sirtak édes könyeket. — Hisz a visszaemlékezés oly jól esik a kebel lakójának, annak a szüntelenül dobogó kis szivnek!

A mezőn.

A nap feljött az égre, a föld aranysárga palástot öltött magára és a harmat úgy ragyogott a gyepen, mint a gyémánt ragyog a fejedelmek palástján.

Gazdag az a természet! mindennap más-más szinü palástot ölt magára és emellett kegyesen megengedi, hogy az emberek palástjának ékeit: a mezei virágokat, és gyémántjait: a friss harmatot lábaikkal tapodják.

Hozzák a pünkösdi királyt és királynét, — kezdődik az ünnepély, pacsirtadal a harangszó.

A mennyezetet tartó két ifju és két leány letette könnyü terhét a földre — a mennyezet alatt állott Árva Pali és Zsuzsika; kéz kézben, de a szemek a földön tévelyegtek.

A legények közül előlépett egy kinevezett érsek és Zsuzsika fejére tette a pünkösdi királynők koronáját, az illatos rózsa koszorut, — majd egy leány Pali karjára kötött egy szalagot, pörge kalapjához tüzött egy bokrétát; erre aztán mind „éljen"-t kiáltottak és ujra énekelték a dalt, hogy „Mi van ma.". (Folyt. köv.

— **Tüzoltóink figyelmébe.** Terményeink takarmányaink be hordva levén, a tüzrendészeti szabályok pontos betartására hívjuk föl figyelmét, mert kidoboltatott ugyan, hogy minden ember egy kád vizet, létrát stb. tartson készen és kéznél, de hogy ezen rendeletnek elég tétetett-e senki sem ellenőrzi. Isten óvja meg városunkat a tűztől, de minden eshetőségre legyünk készen s a tüzőrség is fejtse ki a legnagyobb éberséget, mert ha meg van a baj, akkor késő a bánkodás. Az ország minden vidékén gyakran előforduló tüzesetek szolgáljanak intő például

— **A magyar franczia biztosító társulat** a csiki jégkárosultak részére megállapitott összeget minden levonás nélkül megküldötte Gál József fő-ügynöknek, ki a fizetéseket azonnal teljesiti. Ezt elismeréssel konstatáljuk annál is inkább, mert mint utóbb értesültünk a kifizetést csak szeptember 30-án volna köteles teljesiteni.

— **Iskola-szentelés.** F. hó 7 én lesz a Nagy Imre gyfehérvári székesegyházi olvasó kanonok által Csikszentlélek község Fitod tizesen épitett díszes iskola-fölszentelési ünnepélye, melynek programmra a következő 1. az iskola átadása és átvétele délelőtt 8 órakor kezdődőleg 2. az iskola fölszentelése, s az alapitó arczképének elhelyezése. 3. Ünnepélyes isteni tisztelet „Te Deum." 4. Este 8 órakor tánczmulatság az iskola termében. Az ünnepélyről lapunk közelebbi számában irunk.

— **Színészet Tölgyesen.** Báczkay J.-féle szintársulat „Suhancz" czimü operettel kezdte meg előadásait Cserváry játszotta a czimszerepet. 14-én Don Cesart, 15-én Czigánybárót, 16-án Gáspáronét adták elő mindig zsufolt ház előtt; de oly hőségben, hogy a közönség szinházban léte alatt egyszerre gőzfürdőt is használt.

— **Román földrajz.** Piatru (román) városban a földrajzot alaposan tanithatjak; mert egy levél a következő czimzéssel érkezett a nevezett helyről in Tuldes Transilvaniea in Romaniea

— **Épitkezések.** A gyótölgyesi és csikgyimesi m. kir. vámhivataloknál szükségessé vált átalakitási munkálatok tárgyában és pedig a tölgyesinél 3530 frt 15 kr. költségösszeggel, a gyimesinél 830 frt 67 kr. költségösszeggel *tolgó 1 én délelőtt 9 órakor* a csikmegyei kir. államépitészeti hivatalnál szóbeli versenytárgyalás tartatik. Bánatpénz 10%. Azon vállalkozók, kik esetleg zárt ajánlatot akarnak benyujtani, kötelesek ajánlataikat „a gyótölgyesi, illetve gyimesi vámhivatalnál eszközlendő átalakitási és javitási versenytárgyaláshoz ajánlat" czimü fölirattal a 10% bánatpénz becsatolása mellett *f. hó 9-én déli 12 óráig a csikszeredai m. kir. adóhivatalhoz elismerény mellett benyujtani.*

Halálozás. Gál János székelyudvarhelyi kereskedőt sulyos veszteség érte. Édes anyja Gál Erzsébet csikmadarasi birtokosnő f. hó 1-én szivszélhüdés következtében meghalt. Temetése 3-án délután 4 órakor lesz. Nyugodjék békességben!

Nagy szerencsétlenségek. Triestből jelenti egy távirat, hogy az óriási orkánszerü vihar nagy rombolást vitt véghez a mult napokban a vidéken. A tenger háborgása néhány embernek okozta halálát. Pirano, Rovigno és Parenzo városokban a házakban, a parti épitkezésekben és a földeken jelentékeny kárt okozott a vihar. Rovinóban a székesegyház tetőzetét röpitette le a szél. A vihar következtében több ember szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. Az orkán által meglepett bárkák részint azonnal alásüllyedtek, részint a parthoz verődtek. Parenzóban néhány csónakot parthoz ütött és szétzúzott a vihar. — Newyorkból távirják, hogy az „Oneida" gőzös a lookszigetben hajótörést szenvedett, melynél 75 khinai odaveszett. Ugyancsak Newyorkból jelentik, hogy Mexikóban egy óriási felhőszakadás negyven házat elpusztított minek következtében hatvan család hajléktalanná lett. Többen életüket veszítették.

— **Léghajósok veszélye.** Kaiserswerthen m. hó 29-én este egy léghajó esett a Rajnába és csak egy nehány véletlenül ott fürdő huszár gyors közbelépésének köszönhető, hogy a léghajóban levő katonatiszt és két polgári léghajós az önkéntelen fürdőn kivül más bajt nem szenvedett.

— **Szép szokás.** A londoni királyi kertészeti társulat évente több ezer cserép virágot oszt szét szegény gyermekek közt azzal feltétellel, hogy gondozzák és ápolják a virágokat. Ezeket aztán a tél folyamán kiállitják és a legjobban gondozott virágok tulajdonosait megjutalmazzák. A szép szokás méltó volna a követésre.

— **Divatlapokkal versenyeznek** manapság összes szépirodalmi ujságjaink: arczképek, aktuális rajzok és más, nem irodalmi fegyverek segitségével igyekeznek hoditani. A „Magyar Szemle" ugyszólván az egyedüli kivétel, mely minden egyéb eszközt mellőzve, tisztán csak szépirodalmi és kritikai tartalmának sulyával és gazdagságával kiván hatni. Valóban örvendetes hát, hogy a magasabb czélokért hevülő „Magyar Szemle" rovat ide alatt oly rendkivül elterjedt az országban. Az igaz különben, hogy becses, nagyértékü czikkei mellett ád a „Magyar Szemle" annyi és oly sokféle szórakoztató olvasmányt is, hogy mint érdekfeszitő hetilap szintén kielégitheti a legkényesebb igényeket is. Mutatványszámokat a „Magyar Szemlé"-ből bárkinek örömest küld a lap kiadóhivatala (Budapest, VI. ker. ujutcza 14. A legőszintébben ajánljuk e kitünő lapot olvasóink figyelmébe.

CSARNOK.

Oh azok a férfiak!

Oh azok a férfiak, azok a csuf, önző férfiak! Mivé lenne a világ, ha csak ok volnának a világon! No de ha még pusztán férfiak, — akkor hagyján, de mikor egyszersmind papák is, akkor szólni sem lehet róluk. S még ők tartják magokat az monopolisált birtokosainak, pedig oly kézzel fogható dolgokat nem tudnak megérteni, mint pld., hogy a leánynak, mikor a nevelőből kifogják, és hosszu szoknyát adnak rája, — okvetlenül bálba kell már mennie.

Ez oly igazság, melyet minden kis lány, hajadon, asszony, özvegy stb. megért, a férfiaknak, a böles férfiaknak pedig, de különösen a papáknak, semmiképpen sem fér a fejökbe. Pedig beléférhetne, mikor oly jó tanitóik vannak, mint a mamák, kik tudvalevőleg az ékesszólás nagy mesterei s a rábeszéles tölcsérén keresztül töltögetik az ember fejébe a hatalmasnál-hatalmasabb érveket. S ezeknek a mamáknak szónoki tehetségükön kivül, oly ügyes taktikájuk van, melyért sok hadvezér megirigyelhetné oket, s ha néha-néha takarodót fuvatnak is, meglehetsz róla győződve, hogy csak hadicsel.

Hadvezérről szóltam, mert a papa és a mama valóságos hadviselő felek gyanánt állanak egymással szemben a papa zsebe nem tudja (értettem akarja) föltogni, hogy mi kedve telhetik annak a leánygyermeknek abban az ugrándozásban, a mama szive viszont föl nem foghatja, hogy a papa zsebe ezt föl nem tudja fogni. S kész a háboru. A ki ezt nem tartja elegendő okoknak a háborura, nyugodjék meg abban, hogy sokkal csekélyebb okokból is tejlodtek már véres harczok.

A mama tehát minden pillanatban kész a támadásra, csak a kedvező alkalmat várja a másik fél hallgat, nem is sejti az ellene készülő támadást; s még ha sejtené is, — dehogy hozná elő! Nem bánt ő senkit, csak őt ne bántsák.

Mindenféle akadályok jönnek közbe egyszer az idő rosz, a hóval vegyes eső a kapuk alá üldözi az esernyő nélkül járókat; papát is úton kapja éppen a hivatalból ballag haza, s esernyő hiányában is kénytelen folytatni útját, hogy a leves el ne hüljön. A mama éppen délben akarta intézni a támadást, hanem bőrig ázott férje láttára jobbnak látja elhalasztani. Reménye a holnappal kecsegteti. Ismét csalódás s mily kerü csalódás! A papa rosz hirekkel állit be Krach, deficzit, — a hivatalnokok felét elbocsátják, a másik felének meg a fizetéséből csipnek el. Szép remények, adieu bál!

Eközben az idő kereke egyet fordul és el jön a hónap elseje; a papa ragyogó arczczal állit be; megmaradt a hivatal is, fizetés is. Anyjuk, mi az ebéd? Hamar küldj a czukrászhoz, a gyomrom ma urnak érzi magát. A mama titokteljes pillantásokat vált leányával, ez pedig visszainteget, hogy most vagy soha!

Ebéd után a papa 10 kros szivarra gyújt a szokott 5 kros helyett s a karszékbe veti magát, mely, mellesleg mondva, kénytelen a falhoz támaszkodni, mert egyik lába az utolsó költözködés alkalmával kitörött.

Mialatt pedig szidta a trafikszivart, melynek rosszasága árával együtt nő, a mama kidolgozta hadi tervét.

— Hja, hja! — kezdé, e két szót mintegy kém gyanánt küldte előre.

— Hja, hja! — válaszolja a papa, mialatt a kialudt szivart másodszor gyujtja meg és ujra kacskaringós áldást mond a trafikra.

— Bizony édes öregem, vénülünk, — veszi föl ismét a szót a mama. — Képzeld csak, ma egy ősz szálat látott a fejemen a Juczikám.

— Az én szakállam is de ez az átkozott szivar. Már harmadszor gyujtok rá. Ej, az én fiatal koromban

A véletlen, az az áldott véletlen úgy intézte, hogy Juczika éppen most ment át a szobán.

— Régen volt az bizony édes öregem, akkor még én is ilyen fiatal voltam, mint ez a mi Juczikánk! Hej! vig élet volt akkor! Nem volt bál, melyről elmaradtam volna. Veled is ott ismerkedtem meg.

A papa olyas valamit dünnyögött, mintha nem bánná, ha soha sem ment volna is abba a bálba. A mama azonban a szivarra értette, és zavartalanul folytatá beszédjét.

— Bizony a fiatalságnak kell is egy kis mulatság. A mi Juczikánk is

Talán bizony már bálba akarod vinni — szólalt fel a papa, s szavai oomba gyanánt estek az ellenség táborába.

— Miért ne — kérdezé kissé meghökkenve a mama.

Micsoda? Bálba? Hiszen csak egy esztendeje mult, hogy rövid szoknyában járt, abc-t tanult, s most bálba! Oh asszonyok! Bizony-bizony nem vagytok jobbak a trafik-szivaroknál!

A mama egy kicsit nem jól érezte magát e hasonlatra, hanem azért hamar összeszedte magát.

Azt mondod, hogy még gyermek; hát a Hangyásék Mália, meg a Szabóék Luczája, meg akárhányat mondhatnék, — hát azok nem jártak már a mult farsangon is bálba, pedig a mi Juczinkkal együtt nevelkedtek. — Hanem tudom én, mire való nálatok az a sok szép kifogás. Persze szivarra, meg ilyesmikre van pénzetek, hanem a szegény leányoknak .

Itt jónak látta a hatás emelése végett előhúzni zsebkendőjét, ámbár szemei még szárazak voltak, mert a sirást a leghatalmasabb fegyvert — utoljára tartogatta.

A papa nagyot nézett.

Anyjuk, ha szivarozni akartok, tessék.

Csak gunyolódjál persze ti nem tudtok egyebet, mint a szegény nőket kigunyoni; szegény Juczikám. (a zsebkendő lassan közeledik a szemhez) szegény Juczikám, bizony jobb is neked, ha soha sem mégy bálba. — maradsz vén leány, de legalább férjed nem üz belőled gúnyt!

Itt megeredt a zápor. A papa eldobta szivarát és még nagyobbat nézett. Olyasmi fordult meg a fejében, mintha az anyjuknak mégis igaza volna.

— De hát anyjuk mondtam én valamit, hogy igy elkeseredtél? Ha mondtam is, nem ugy értettem. De tudod, olyasmire pénz, sok pénz kell.

— Pénz, pénz! Hát milliomosnak kell az embernek lennie, hogy egy kicsit mulasson. Egy kis szalag, egy kis csipke s meg van az egész. Ez senkit nem tesz tönkre.

— Igen de .

— Meg aztán ki tudja, mire nem jó? A szomszédék Terkája sem lett volna soha grófnévá, ha bálba nem jár. Ki tudja, hogy milyen szerencséje akadhat a mi Juczikánknak.

A papa fölkelt, hátra tette kezét és föl s alá járkált a szobában; hol a padlóra nézett, hol a tetőre, majd meg az ablakon tekintett ki, mintha a járó-kelőktől akarna tanácsot kérni. Meglátszott arczán, hogy az utóbbi szavak nagyon furták a fejét; elgondolta, hogy nem volna tréfa dolog, ha valami grófi veje akadna; a mama is verte a vasat, mig meleg volt, s a papa végre nagy nehezen rámondta:

— Isten neki, menjetek hát.

Ki volt boldogabb a mamánál, ha csak Juczika nem. Tartottak előleges tanácskozásokat, sorba járták a boltokat, — válogattak a szépben, jóban és drágában, megrendeléseket tettek mindenfelé; három-négy varrónőt fogadtak a házhoz s lakásukat valóságos szabóműhelyjyé alakitották át. A papának előre is fött a feje. Mi lesz ebből? Tele van minden csipkékkel, szalagokkal, csinált virágokkal; asztalon, széken, pamlagon ruhadarabok, divatképek hevernek, s a szegény papa azt sem tudja, hogy hová üljön, ha hazajön. A kony

hába senki sem tekint ki s a szegény papa kozmás vagy félig nyers étellel kénytelen beérni s nem egyszer fakad ki keservesen

— Oh ha ezt előre tudtam volna!

A mama aztán mindig azzal vigasztalja, hogy nem soká tart már ez a purgatoriumbeli élet, már csak ennyi, már csak annyi idő van hátra, s végre csakugyan fölvirrad a nagy nap, s amint fölvirradt, éppen úgy le is nyugszik. Meggyujtják a gyertyákat és hozzáfognak a nagy munkához az öltözködéshez. — Hanem mindjárt az elején baj van.

— Mama, ezt a czipőt nem tudom fölhúzni.

— Próbáld csak Juczikám.

— Nem lehet mama.

A mama szörnyen lelkére kötötte a lábbeli művésznek, hogy a czipő kicsiny legyen ám, pedig a jó ég Juczikát meglehetősen termetes lábacskákkal áldotta meg.

— Hamar szaladjatok a vargához, küldjön más czipőt.

Belé telik egy félóra, mig megérkezik a másik czipő, mely egy kicsit nagyobb ugyan a kelleténél, de szükségben az is jó.

— Hát a fodrász Még sincs itt a fodrász? Milyen rendetlenek ezek az emberek. Nézz ki csak mama, nincs-e itt a fodrász.

A mama tizszer is kitekint, mig végre beállit a hajmüvész ezer-millió bocsánatkéréssel, és rendbe szedi Juczika haját.

Végre elkészült a Juczika toiletteje, s mama diadalmas pillantással néz végig leányán. Milyen szép karcsu a dereka, majdhogy el nem törik!

Hanem Juczika egyszerre csak elhalványodik, tántorogni kezd, már esőfélben van, midőn gondos mamája elkiáltja magát

Jaj! összegyüröd a szép ruhát! — hirtelen föltogta az ájuldozó leányt.

Sebaj! csak a vállfüzője volt egy araszszal szükebbre huzva, mint kellett volna.

A bajon hamar segitenek, igaz, hogy a karcsuság rovására, — azután a gondos mama mégegyszer szemlét tart leánya öltözetén, itt ezt ott meg azt igazgatja meg, — végre könnyebbült szivvel mondja: Mehetünk!

* * *

Meg volt a bál. A papa azzal a reménynyel kecsegtette magát, hogy ezentul nem kap már kozmás ételt az asztalra, s ime szegény arra ébred, hogy nincs reggeli. A mama aluszik, elfelejtette kiadni a kávét, Juczika meg úgy elfáradt, hogy délig sem nyitja a szemét. A szegény papa ezt az ujabb csapást is példás türelemmel viseli el, és a kávéházba ballag.

Hanem majd délben.

Eljön a dél is. A papa reményteljes szivvel nyit be a konyhába, hol ismeretlen szag üti meg az orrát. Ez már jó jel, mert a szag a tüzhelyről jön. Benyit a szobába, s nagy örömére már ébren találja a mamát.

Nos mi ujság? Hogy mulattatok?

Pompásan édesem! (szavát egy pár tüszszentés szakitja félbe) — képzeld csak, Juczikánknak mily szerencséje volt (ismét tüsszentés) csupa báróval, meg gróffal tánczolt; X báró pedig — tudod a ripacsos képü, igen kedves ember, százezer forint évi jövedelme van, az mindig körüle forgoládott, s mikor a kocsinkhoz kisért, megigérte, hogy meglátogat.

— Szép, szép kedvesem, de hát az ebéd.

Oh mi nem vagyunk éhesek, azért nem s főzött a szakácsné.

— De hiszen valami szag ütötte meg az orromat.

— Camilla-szag, a Juczika számára főztem; kissé nem jól érzi magát.

S igy a szegény papa ismét vendéglői kosztra szorult, mert a mama meg a Juczika nem éhes! Lám milyen önzők a férfiak! Ők akkor is éhesek, mikor más nem az!

Hanem a „haddel-hadd" még csak ezután következik.

— Hát ez micsoda?

— Kontó, kedves öregem.

— Kontó, s ezt én fizessem ki? Hiszen félesztendei fizetésem rámegy! Én öt év alatt sem költök ennyit ruhára! De talán egy zerussal többet irtak tévedésből.

Elkezdi összeszámolni, először alulról fölfelé, aztán megforditva felülről lefelé, de hiába, nincs benne hiba s ezt mind neki kell megfizetnie, egy bálért, egyetlen-egy bálért.

Ez már mégis sok! Elkeseredésében fölkiáltja

— Fizesse meg hát a ripacsos bárótok!

Hanem a ripacsos báró nem fizette meg. A mama meg a Juczika félesztendeig nem főztek egyebet, mint rántott levest és burgonyát.

A papa is lemondott a szivarozásról és csak tubákolt.

Lám milyen önzők a férfiak

Ifj Szinnyei József.

Csikszeredai piaczi árjegyzék.

— Csikszereda augusztus —

Buza tiszta (hektoliterenként) 6 frt 25 kr. Buza közepes 5 frt 50 kr. Rozs 5 frt 50 kr. Arpa 5 frt — kr. Törökbuza 5 frt — kr. Zab 3 frt — kr. Borsó 5 frt. Lencse 7 frt. Fuszulyka 4 frt 50 kr. Kása 7 frt — kr. Burgonya 2 frt 50 kr. Marhahus (klgrammonként) 32 kr Sertéshus 40 kr. Berbécshus 20 kr. Szalma (métermázsánként) — frt 70 kr Széna mm. 2 frt 20 kr. Ökör párja 200 frt — kr. Tehén párja 100 frt — kr. Faggyugyertya (kilogrammja) — frt 40 kr. Tüzifa klbm. (1 méter) frt 40 kr. Malacz darabja — frt 50 kr. Lud — frt 80 kr Bárány frt — kr Csirke párja 50 kr. 12 tojás 20 kr.

A kis lutri húzása.

Szeben, 1890. augusztus 27.

52. 34. 75. 89. 3.

Felelős szerkesztő **Dr. BOCSKOR BÉLA.**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

Kereset.

Egy **bankintézet** keres mindenütt egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladásra. Igen **előnyös** jutalék feltételek.

Ajánlatok B. J. jegy alatt

Goldberger A. V.

hirdetési irodájához

Budapest,

váczi utcza 9 szám

— intézendők. (3—6)

Sz. 1266 1890.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. tvszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy özv. Szopos Jánosné végrehajtatónak csiktaploczai Csedő László elleni 122 frt 50 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén levő Csik-Taplocza község határán fekvő a csiktaploczai 136.sztjkvben Csedő László tulajdonát képező következő ingatlanokra, u. m.

a 260. hrsz. legelőre 8 frt. a 308. 309. hrsz. a. épületes helyek s kert	172 frt
az 1453. hrsz. szántó	32 frt
az 1704.	12 frt
az 1744,	24 frt
a 3007, 3009.	42 frt
3013.	21 frt
a 3264.	40 frt
a 3624, 3625, 3626. hrsz. szántó	10 frt
a 4722. hrsz. szántó	48 frt
a 4820 1/4 „	5 frt
az 5209, 5210. hrsz. szántó, kaszáló	4 frt
az 5847. hrsz. szántó	19 frt
a 6010.	2 frt
a 6234	4 frt
a 6552 kaszáló	14 frt
a 6629.	8 frt
a 6866.	7 frt
a 6976	105 frt
a 7665 8109 hrsz. szántó, kaszáló	27 frt
a 7972. hrsz. kaszáló	7 frt
a 8038 1/4	11 frt
a 8607 „	4 frt
a 8609 a. 8609 b. hrsz. kaszáló, legelő	12 frt
a 336 1/4, 337. hrsz. udvar, legelő	4 frt.

ban ezennel megállapitott kikiáltási árban — az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi október hó 2-ik napján** délelőtti 9 órakor Csiktaplocza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tvszék, mint tlkkvi hatóság

Csikszeredában, 1890. április hó 15-én.

Arnd Ernő,

tvszki biró.

ÉRTESITÉS!

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget s kiválóan a főt. lelkész és t. tanitó urakat, hogy az iskolai tanidényre szüksègeltető

TANKÖNYVEKET

és mindenfèle TAN- ès IRÓSZEREKET tartok raktáron s azokkal a lehető legjutányosabb áron szolgálok. — Ezenkivül üzletemet dúsan berendeztem:

Ima- és Énekkönyvekkel

Jénykép-albumokkal, Emlék- és Jegyzékkönyvekkel, Ifjusági Iratokkal stb.

Dus választékban kaphatók továbbá **hegedük, vonók** és egyéb felszerelések.

Gordon-, Gordonka-, Brács-, Hegedü- és Guitár-hurok. — HEGEDÜ-TOKOK papirlemezből és fából.

Teljes tisztelettel: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON,**

könyv- és papirkereskedő.

Ny. Györgyjakab Mártonnál Csikszeredában, 1890.